

Zobrazuje sa pracovná náhľadová verzia !

Nepočujú, ale na koncertoch šalejú a spievajú si

Čo nevidia, akoby ani nepočuli. Ľudia so sluchovým hendikepom však dokážu rozumieť pesničkám čoraz lepšie.

12. máj 2017 o 17:34 **MÁRIO ŠMÝKAL**

Umelecké tlmočenie pre nepočujúcich objavilo aj na slovenských koncertoch. Skúsenosť s ním má aj Polemic. (Zdroj: archív SME)

Áno, mám obľúbenú kapelu, je to Elán, zveruje sa Zuzana Knapová Daubnerová. Nebolo by na tom nič výnimočné, keby človek nevedel, že je nepočujúca.

„Stačí poznať naspamäť zopár z tých najlepších pesničiek a v televízii odzerať text z úst speváka,“ vysvetľuje najľahší spôsob, ako sa môže hendikepovaný priblížiť k tomu, čomu zdravý hovorí hudba. Dnes však už existuje aj omnoho modernejšia forma. Posunkové tlmočenie koncertov.

Z priekopníčky je hviezda

„Hudba nie je len o slovách. Znázorňujem všetky nástroje, pretože nepočujúci musia melódie vidieť. Je to niečo ako používanie citosloviec, ale v posunkovom jazyku,“ hovorí pre MTV tlmočníčka Amber Galloway Gallego.

Je priekopníčkou Amerického posunkového jazyka, ktorý vznikol špeciálne na tlmočenie koncertov. Svoj prvý koncert tlmočila v roku 2001, odvtedy ich absolvovala tisícky a pokrývala aj celé festivaly, kde si musí zapamätať sto až dvesto textov.

ČLÁNOK POKRAČUJE POD REKLAMOU.

CESTUJ, ŠTUDUJ
a zaži dobrodružstvo

Do konca mája
so zľavou!

InterStudy
www.interstudy.sk

PREČÍTAJTE SI TIEŽ:

Nepočujúcemu môže tlmočník zachrániť rodinu, dokonca aj život

Zväčša stojí na kraji pódia a prekladá všetko od spevu cez hovorené slovo medzi pesničkami až po inštrumentálne časti piesní a sóla. Stála po boku najväčších hudobných hviezd na svete, spolupracovala už s viac ako štyristo interpretmi.

Red Hot Chili Peppers, Lady Gaga, Rage Against the Machine, Rihanna, Paul McCartney či Madonna. Špecializuje sa však na hiphopových umelcov ako Kendrick Lamar, Eminem, Snoop Dogg alebo Wiz Khalifa.

„Robila som len to, čo som mala, a ľudia šaleli. Vraj si ešte nikdy predtým tak nevychutnali hudbu. Keď sa občas pozriem, ako nepočujúci tancujú, spievajú a zabávajú sa v dave medzi ostatnými, nemôžem udržať slzy. Dovtedy sa počas koncertov medzi sebou rozprávali a hudbu nevnímali,“ priznala pre MTV.

Jeden a pol milióna

K Americkému posunkovému jazyku sa dostala na predstavení v tanečnej škole pre nepočujúcich. Práve tam si všimla, ako sa môžu hudbou zabávať aj ľudia s poruchou sluchu. Prvú skúsenosť opisuje ako kľúčovú.

„Vytvorili si vlastné choreografie, cítili rytmus a boli úplne ponorení do piesní,“ spomína.

Odvtedy začala vyhľadávať príležitosti, kde by mohla tlmočiť hudbu aj ona.

Jej tlmočenie vyzerá ako pantomíma. Napodobňuje pri nej hru na klavíri, gitare či bicích nástrojoch a ústami znázorňuje, či je tón vysoký, alebo nízky. Niekedy preloží celú vetu do jedného znaku, inokedy urobí za sekundu aj niekoľko posunkov.

Dôležitý nie je doslovný preklad, ale zachytenie kontextu. Sledovať ju počas koncertov má dva rozmery. Nepočujúcim sprístupňuje hudbu a počujúcich zas dokáže rozhýbať, keďže vyzerá akoby tancovala a niektoré zo znakov sú pochopiteľné pre všetkých.

Jej posunkovanie sa dostalo aj do zábavnej talkshow Jimmy Kimmel Live!. Odvysielali v nej video z koncertu Kendricka Lamara, kde Amber Galloway Gallego tlmočila skladbu Fuckin Problems. Pre počujúceho to bol tanec s výrazným zapájaním rúk, pre nepočujúceho zábava plná vulgarizmov.

Video dosiahlo na youtube takmer 1,5 milióna pozretí.

ČLÁNOK POKRAČUJE POD REKLAMOU.

PREČÍTAJTE SI TIEŽ:

Veľké gestá a presná výslovnosť. Tak prebieha kurz angličtiny pre nepočujúcich

Aj na slovenských pódiách

Umelecké tlmočenie pre nepočujúcich sa už objavilo aj na slovenských koncertoch. Skúsenosť s ním majú Polemic, Jana Kirschner, Mária Čírová, Tina alebo Puding pani Elvisovej. Práve na slovenských koncertoch sa dá pochopiť náročnosť takéhoto tlmočenia.

Kým kapela spieva: „Skásnuť raz toľko, aby som jedným dňom mohol byť nemajetným Jamajčanom,“ tlmočička znázorňuje kroky, krátke tričko a ruksak. Pri druhej vete: „Konopný úsmev, dlhé vlasy do korál, šaty farebné a baby farebné,“ znovu napodobňuje kroky a ukazuje kamsi pred seba. Podľa Polemicu bolo na nepočujúcich vidieť, že ich textom aj hudbe rozumejú.

„Umelecké tlmočenie našich pesničiek pre nepočujúcich bola pre nás úplne nová skúsenosť. Ľudia s týmto hendikepom pochopiteľne nie sú bežnými účastníkmi

koncertov. Spolu so združením Myslím sme vybrali pesničky, ktoré ich oslovili a našťudovali si ich. My sme im len pripravili na pódiu priestor a nechali veci plynúť. Takýto typ koncertu sme zopakovali ešte niekoľkokrát,“ hovorí Peter Opet z Polemicu a dodáva, že podobnej spolupráci sú otvorení.

ČLÁNOK POKRAČUJE POD REKLAMOU.

Nejde o význam, ale o emócie

Umelecký tlmočník a zakladateľ združenia Myslím Michal Hefty považuje takéto tlmočenie za to najnáročnejšie.

„Príprava na jednu skladbu zaberá od dvoch dní až po týždeň. Záleží na dĺžke skladby, jej obsahu alebo rytme. Okrem toho si s kapelou pri našťudovaní textov hlbšie rozoberáme aj históriu vzniku skladby či osobnosť autorov,“ podotýka Hefty.

Celkový význam a kontext je dôležitý hlavne preto, lebo netlmočia každé slovo doslovne. Inak by sa mohol význam stratiť. Zameriavajú sa skôr na obsahové prežívanie hudby. Základom nie je vnímať len text, ale sústrediť sa na tri veci. Text, hudbu a emócie.

„Bez emócií to nie je umelecké posunkovanie. Ide o mimiku tváre, pohyb rúk a správne prežívanie textov, aby súviseli s obsahom,“ dodáva.

Naživo je to sila

Máločo priblížilo nepočujúcich k počujúcim tak ako umelecké tlmočenie. Potvrzuje to aj Jozef Rigo, učiteľ a vychovávateľ z Bratislavy, ktorý je od narodenia nepočujúci.

„Ako mnohí hovoria, nepočujúci veľmi vnímajú vibrácie. Aj u mňa to platí, ale nie až v takom rozsahu, že by som rozlišoval vibrácie od hlasu lídra skupiny či od hudobných nástrojov. Rozoznám len základné rytmické vibrácie. My, nepočujúci, zväčša vnímame vizuálne, preto má umelecký preklad piesní veľký význam. Konečne sa niečo v tomto smere deje aj na Slovensku, v Česku to funguje už pätnásť rokov,“ podotýka Rigo.

„Veľmi ma nadchla pesnička Ja som to vedel od Polemicu na koncerte v Šali. Z umeleckého podania Kamily Trevaiovej bolo cítiť živelnosť. Dobré poznám aj Ivicu Tichú, jej videá sú krásne,“ pokračuje absolvent JAMU v odbore Výchovná dramatika nepočujúcich.

Velké gestá a přesná výslovnost. Tak prebieha kurz angličtiny pre nepočujúcich

Vibrácie vníma aj nepočujúci Matej Kováč, predovšetkým keď je drevená podlaha.

Počas stredoškolských čias počúval cez slúchadlá najmä Eminema. „Najviac sa mi páčia skladby s rýchlym rytmom a tie, kde sú výrazné bicie nástroje,“ spresňuje.

S tlmočením pesničiek naživo sa u našich susedov prvýkrát stretla aj Zuzana Knapová Daubnerová. „Bolo to v divadle ABC v Prahe, kde pozvali Báru Basikovou spievať pre sluchovo postihnuté publikum. Jej pieseň priamo na javisku úplne doslova a do rytmu prekladal Alan Ptáček. Bolo poznať, že to mali vopred dobre natréňované, čo som považovala za dobrý štart v umeleckej oblasti, ktorá spája oba svety, svet počujúcich a sluchovo postihnutých,“ myslí si Daubnerová.

Úspech takého vystúpenia je podľa nej v tom, že keď sa dvaja ľudia na javisku zladia, pôsobia ako jedna osoba. Vtedy si získajú pozornosť každého diváka. Bez ohľadu na jeho postihnutie.

Ak najbližšie na koncerte uvidíte na kraji pódia niekoho precvičovať si choreografiu, nedaňte sa pomýliť. Možno si neprecvičuje, ale tlmočí.

Téma: **Víkend**

- 12. máj 2017, o 17:36 [Velké gestá a přesná výslovnost. Tak prebieha kurz angličtiny pre nepočujúcich](#)
- 12. máj 2017, o 17:14 [Najlepší dar na svete? Kúpte si strom](#)
- 11. máj 2017, o 17:25 [Jedna Brigitte Macronová tu už bola. Zakázaná láska ju dohnala k samovražde](#)
- 11. máj 2017, o 16:32 [Mária Terézia pretancovala celé noci, ľudí dojímala aj plačom](#)
- 9. máj 2017, o 14:50 [Vytetujú vám dezert na ruku alebo sa ocitnete na kare boháča. Aj tak môže vyzeráť večera](#)

[Viac...](#)

Článok je zaradený aj do ďalších tém [SME Plus](#)

Už ste čítali?

DOMOV

[Lajčák, SME aj Briti porušujú zákon. Hovorí o Británii](#)